

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. birželio 6 d. Nr. 21RE- (AG-277/03-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Žydrūno Plytniko (posėdžio pirmininkas), Remigijaus Kalašnyko (pranešėjas), Mindaugo Siaurio, sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei, dalyvaujant pareiškėjui X. X.,

atsakovo Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos įgaliotiems atstovams X. Y. ir Y. Y.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. X. skundą dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2023-03-09 rašto Nr. 9.4-547/2023(9.6E) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas X. X. (toliau – pareiškėjas) patikslintu skundu Komisijos prašo panaikinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) 2023-03-09 atsakymą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – 2023-03-09 atsakymas) dalyje, kuria pareiškėjui buvo atsisakyta pateikti dokumento išrašą iš Departamento 2021-07-29 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) ir įpareigoti Departamentą pateikti dokumento išrašą apie nustatytus pažeidimus, kad pareiškėjo tapatybė nebūtų matoma ir nebūtų galima identifikuoti, kad pažeidimai nustatyti pagal pareiškėjo teiktus skundus, o tai tiesiog tebuvo tarnybinė pagalba Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija), pripažįstant, kad Departamentas padarė klaidą ir naikino savo ankstesnį atsakymą bei nustatė pažeidimus

Paaiškino, kad 2023-02-20 pateikė prašymą Departamentui su prašymais: 1. Pateikti dokumento išrašą, t. y. Departamento 2021-07-29 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) išrašą, nurodė konkrečią rašto dalį, kurios pareiškėjui reikia kaip išrašo; 2. Pateikti duomenis iš sistemų, kad 2021-07-29 raštas apie statybų pažeidimus išsiųstas Inspekcijai. Departamentas 2023-03-09 atsakyme nurodė, kad pateikti duomenys, kad 2021-07-29 raštas apie statybų pažeidimus išsiųstas Inspekcijai „duomenų valdymo sistemoje „DVS“ užfiksuota, kad Departamento Raštas buvo išsiųstas VTPSI 2021-07-29 laiku 15:17:31“. Atsakyme atsisakyta pateikti dokumento (2021-07-29 raštas apie statybų pažeidimus) išrašą motyvuojant tuo, kad Departamento konsultavimo apraše nėra nustatyta teisė teikti išrašų: „Informuojame Jus, kad vadovaujantis Departamento nuostatais bei Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos konsultavimo tvarkos aprašo (Patvirtinta Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2020 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 1-12 „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos konsultavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“) nuostatais, Departamentui nesuteikta teisė teikti tokio pobūdžio informaciją, t. y., kad Departamentas teiktų konsultacijų atskiras turinio dalis“.

Nesutiktina, kad Departamentas pagrįstai ir vadovaujantis teisės aktų nuostatomis atsisakė pateikti 2021-07-29 rašto apie statybų pažeidimus išrašą. Visų pirma, reikia pažymėti, kad dokumentų išrašų rengimo tvarką nustato ne institucijos savo nuostatais, o yra nustatyta bendra tvarka visoms institucijoms Vyriausiojo archyvaro. Antra, pareiškėjas labai aiškiai nurodė, kodėl būtina gauti dokumentų išrašą, nes negali teismui pateikti viso dokumento dėl asmens duomenų apsaugos, dėl savo ir šeimos sveikatos ir turto saugumo, nes neturi būti matoma, kad pažeidimai buvo nustatyti pagal pareiškėjo pateiktą skundą. Trečia, susidariusi labai nepriimtina demokratinėje visuomenėje situacija, kuomet dvi statybų priežiūrą užtikrinančios institucijos žino apie pažeidimus, bet nei viena negeba į teismą kreiptis dėl pažeidimų pašalinimo, todėl pareiškėjas turi pats teikti duomenis į bylą dėl statybos leidimo naikinimo ir dėl statybos užbaigimo dokumentų naikinimo (byla inicijuota Inspekcijoje po pareiškėjo skundo), bet negali gauti išrašo, tam, kad neatskleistų savęs kaip skundą pateikusio asmens. Ketvirta, 2021-07-29 raštas apie statybų pažeidimus nėra konsultacija pareiškėjui, o tai yra dokumentas skirtas Inspekcijai, nes jie kreipėsi į Departamentą, kad jie iš savo kompetencijos pusės peržiūrėtų statybos leidimo ir statybų užbaigimo dokumentus dėl gaisrinės saugos klausimų. Departamentas naikino ankstesnį raštą skirtą Inspekcijai ir nustatė ne vieną pažeidimą.

Lietuvos vyriausiasis archyvaras yra patvirtinęs ne vieną teisės aktą dėl dokumentų išrašų rengimo, spausdinimo ir formavimo įstaigų informacinėse sistemose. Pradžioje pacituojamos aktualios Lietuvos vyriausiojo archyvaro išleistų teisės aktų nuostatos ties išrašų rengimu, spausdinimu, formavimu: A) Elektroninių dokumentų nuorašų ir išrašų spausdinimo rekomendacijos patvirtintos 2013-12-04 Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymu Nr. V-67 „Dėl Elektroninių dokumentų nuorašų ir išrašų spausdinimo rekomendacijų patvirtinimo“ (Elektroninių dokumentų išrašų spausdinimo taisyklės): 1. Elektroninių dokumentų nuorašų ir išrašų spausdinimo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių, kitų subjektų, įgaliotų atlikti viešojo administravimo funkcijas, valstybės įgaliotų asmenų (toliau – įstaigos) oficialiųjų elektroninių dokumentų nuorašų ir išrašų spausdinimo rekomenduojamą tvarką. „III. Skyrius elektroninių dokumentų išrašų spausdinimo reikalavimai. 7. Elektroninių dokumentų išrašai rengiami Dokumentų rengimo taisyklių 38 punkte nustatyta tvarka. 8. Spausdinant elektroninio dokumento išrašą, jo turinyje pateikiama reikiama dokumento teksto dalis, informacija apie autentiškumo ir vientisumo patvirtinimo duomenis (nurodomos elektroninį parašą sukūrusio asmens pareigos, vardas ir pavardė) ir šie metaduomenys: specialioji žyma „Elektroninio dokumento išrašas“, dokumento sudarytojo pavadinimas, dokumento pavadinimas (antraštė), dokumento data ir registracijos numeris.“ „IV Skyrius baigiamosios nuostatos. 9. Įstaigos gauti ir į dokumentų apskaitą įtraukti elektroninių dokumentų nuorašai ir išrašai tvarkomi Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėse nustatyta tvarka. 10. Atspausdinti elektroninių dokumentų nuorašai ir išrašai tvirtinami Dokumentų rengimo taisyklių 36 arba Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 21 punktuose nustatyta tvarka. B) Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės, patvirtintos 2011-07-04 Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės): 1. Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, valstybės įgaliotų asmenų (toliau – įstaigos) oficialiųjų dokumentų tvarkymo ir apskaitos bei dokumentų valdymo sistemų funkcijų ir metaduomenų valdymo bendruosius reikalavimus. Šiose Taisyklėse nustatyti įrašų tvarkymo ir apskaitos reikalavimai taikomi dokumentų valdymo sistemoms ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos valdomai Dokumentų valdymo bendrajai informacinei sistemai (toliau minėtosios sistemos vadinamos įstaigos informacine sistema). Valstybės įgaliotų asmenų dokumentų valdymo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos teisingumo ministras, suderinęs su Lietuvos vyriausiuoju archyvaru. 7. Įstaigos informacinė sistema gali atlikti ir šias funkcijas: 7.3. parengti rašytinio suskaitmeninto ar skaitmeninės kilmės dokumento nuorašą, išrašą ar konvertuotą kopiją, metaduomenyse nurodant nuorašą, išrašą ar konvertuotą kopiją patvirtinusio asmens pareigas, vardą ir pavardę, patvirtinimo datą ir, jei reikia, parengimo priežastį;

C) Dokumentų rengimo taisyklės, patvirtintos 2011-07-04 Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymu Nr. V-117 „Dėl Dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Dokumentų rengimo taisyklės): 1. Dokumentų rengimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, valstybės įgaliotų asmenų (toliau – įstaigos) dokumentų rengimo bendruosius reikalavimus. 2. Šiose taisyklėse nustatyti įrašų rengimo reikalavimai taikomi dokumentų valdymo sistemoms (toliau – informacinė sistema). Šiose taisyklėse nustatyti dokumentų rengimo reikalavimai netaikomi dokumentams, kurių formą ir struktūrą nustato ES institucijų dokumentai, tarptautiniai standartai ar susitarimai (pvz., karybos), kurių privalomą taikymą nustato kiti teisės aktai. Šiose taisyklėse nustatyti dokumentų rengimo reikalavimai privatiems juridiniams ir fiziniams asmenims yra rekomendaciniai, išskyrus tuos dokumentus, kurių rengimą nustato teisės norminiai aktai. 4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos: 4.1. Dokumento išrašas – nustatyta tvarka parengta ir patvirtinta dokumento dalis. 36. Tikrumo žyma naudojama, kai reikia patvirtinti kitai įstaigai ar asmeniui išduodamo dokumento kopijos, išrašo ar nuorašo tikrumą. Žymą sudaro tikrumą patvirtinantys žodžiai („Kopija tikra“, „Nuorašas tikras“ ar kt.), įgaliojimus tvirtinti turinčio darbuotojo parašas, atitinkantis šių taisyklių 17.1 ar 17.2 papunkčių reikalavimus, bei data. Oficialiojo elektroninio dokumento elektroninis nuorašas ar išrašas, atitinkantis elektroninio dokumento specifikaciją, tvirtinamas kvalifikuotu elektroniniu parašu (kopijos tikrumo paskirties parašu). Jei rašytinis dokumentas susideda iš kelių lapų, kiekvieno lapo apačioje nurodoma: „Kopija tikra“ („Nuorašas (Išrašas) tikras“) ir pasirašoma. Jei dokumento nuorašo tikrumas tvirtinamas informacinių technologijų priemonėmis tokius įgaliojimus turinčio juridinio asmens, tikrumo žymą sudaro žodžiai „Nuorašas tikras“, įgaliojimus tvirtinti turinčio juridinio asmens pavadinimas bei data. Tikrumo žyma dėstoma dokumento kopijos, išrašo, nuorašo pabaigoje. 38. Dokumento išrašė specialiojoje žymoje nurodomas žodis „Išrašas“, išrašo turinyje pateikiamas dokumento sudarytojo pavadinimas, dokumento pavadinimas (antraštė), dokumento data ir registracijos numeris, pateikiama reikalinga dokumento teksto dalis, informacija apie autentiškumo ir vientisumo patvirtinimo duomenis (nurodomos dokumentą pasirašiusio (patvirtinusio) asmens pareigos, vardas ir pavardė, elektroninį parašą sukūrusio asmens pareigos, vardas ir pavardė, elektroninį spaudą sukūrusio juridinio asmens pavadinimas). Elektroninių dokumentų rengimo ypatumai - 48. Įstaigos rengiami oficialieji elektroniniai dokumentai, kaip ir oficialiųjų elektroninių dokumentų elektroniniai nuorašai, išrašai, konvertuotos kopijos, turi atitikti elektroninių dokumentų specifikacijose keliamus reikalavimus, įskaitant ir turinio struktūros bei turinio formatus.

Trijų teisės aktų nuostatų apibendrinimas, pastebėjimai: visuose trijuose Lietuvos vyriausiojo archyvaro dokumentuose nurodyta, kad jie taikomi valstybės institucijoms, įstaigoms būtinai (visų teisės aktų 1 punktą), o pavyzdžiui, Dokumentų rengimo taisyklių 2 punkte nurodyta, kad tik privatiems fiziniams ar juridiniams asmenims tai yra rekomendacijos, o valstybės institucijoms, įstaigoms tos taisyklės yra privalomos, o ne rekomenduojamos. Taigi turima situacija, kad Departamentas nesivadovauja Vyriausiojo archyvaro dokumentais dėl dokumentų rengimo: Dokumentų rengimo taisyklių 4.1 papunktis aiškiai nurodo, kas per dokumentas yra IŠRAŠAS ir turi būti aišku, kad tai yra reikiama dokumento DALIS. Dokumentų rengimo taisyklių 38 punkte aiškiai nurodyta, kad dokumento išrašė pateikiama tik reikalinga dokumento teksto dalis. Aš aiškiai savo prašyme nurodžiau, kad man reikia tik dalies, kur suvardyti nustatyti pažeidimai, nes nenoriu jog dokumente matytųsi, kad pateikiau skundą, o būtų matoma vien tik nustatyti pažeidimai. Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių 7.3 papunktis nurodo, kad įstaigos informacinė sistema turi galėti parengti dokumentų išrašus. Taigi arba Departamento informacinė sistema bloga arba tiesiog darbuotojų nekompetencija tokiu paprastu klausimu kaip nemokėjimas parengti dokumento išrašo (nemokėjimas elgtis su Departamento informacinėmis sistemomis). Elektroninių dokumentų išrašų spausdinimo taisyklių 8 punkte aiškiai nurodyta, kad išrašas yra reikiama dokumento dalis.

Trumpa išvada dėl 1 aspekto – atkreiptinas dėmesys, kad Departamentas visai nesivadovavo teisės aktais, kodėl pareiškėjui neparengs norimos dokumento dalies išrašo ir dar pažeidė Vyriausiojo

archyvaro įsakymus dėl išrašų rengimo. Prašyme trumpai pareiškėjas paprašė, kodėl pareiškėjui būtina konkrečiai rašto dalis (išrašas) ir kodėl negali naudoti viso Departamento 2021-07-29 rašto apie statybų pažeidimus. Pareiškėjas 2023-02-20 prašyme trumpai paaiškino, kad siekia saugoti savo asmens duomenis, nenori, kad būtų atskleista, jog teikė skundus, todėl būtina nuasmeninti viską iš ko galima suprasti, kad pareiškėjas teikė skundą ir reikalinga tik dalis dėl nustatytų pažeidimų, nes juk raštas buvo tarnybinė pagalba Inspekcijai: „*Reikalinga konkrečiai Rašto dalis, nes: negali būti matomi mano asmens duomenys; nenoriu, kad būtų atskleista, kad aš teikiau skundus, todėl būtina nuasmeninti dalis, kurios išduoda, kad nagrinėjama pagal mano skundą; reikalinga informacija tik dėl konkrečios dalies (žemiau pacituota)*“. Taigi Departamentas visai nevertino šių itin svarbių aspektų, kuriais pareiškėjas pagrindė, kodėl būtina daryti tik išrašą ir paminėti tik pačius nustatytus pažeidimus, nes informaciją apie pažeidimus buvo siūsta Inspekcijai kaip tarnybinė pagalba ir ankstesnis neteisingas raštas panaikintas. Teikiant visą raštą būtų atskleista informacija, kad pareiškėjas teikė skundus ir pagal jo teiktus skundus nustatyti pažeidimai. Pareiškėjui būtinas dokumentas tik su nustatytais pažeidimais, kad galėtų tai pateikti į nagrinėjamą civilinę bylą dėl statybos leidimo ir statybų užbaigimo dokumentų naikinimo. Susidariusi paradoksali situacija - tiek Inspekcija, tiek Departamentas žino apie Departamento nustatytus pažeidimus, bet abi institucijos nieko nedaro, kad būtų šie pažeidimai pašalinti. Jau 4 metai, kaip abu pastatai yra pavojuje dėl gaisrinės saugos reikalavimų nesilaikymo. Pažymėtina, kad buvo pateikti du statybų užbaigimo dokumentai ir Departamento kompetencijoje buvo galimas kreipimasis į teismą. Tačiau Departamentas laikėsi pozicijos, kad persiuntė duomenis Inspekcijai (tarnybinė pagalba) ir jie turi kreiptis į teismą bei paaiškinti, kad jei reikės galės byloje teikti paaiškinimus. Inspekcija pareiškėjui atrašė, kad neprašys Departamento išspręsti susidariusios situacijos, kad statybos pagal registru centro duomenis užbaigtos ir yra Departamento kompetencija pasisakyti plačiau. Inspekcijos atsakymas apskūstas administraciniame teisme. I-a instancija teisme pareiškėjo laimėta, bet Inspekcija skundė apeliacijai, nes neva atsakymo parengimo metu dar neturėjo 2021-07-29 rašto, kad ankstesnė tarnybinė pagalba laikoma negaliojanti. Šioje byloje administraciniame teisme pateiktas visas Departamento 2021-07-29 raštas apie statybų pažeidimus, nes čia atsakovas tik Inspekcija ir pareiškėjo duomenys nėra viešinami. 2021-07-29 rašto pagrindu I instancijos teismas naikino Inspekcijos atsakymą. Inspekcijos pozicija apeliacijoje prieštarauja LVAT teismų praktikai, nes teismai aiškiai pasisakė, kad nauji duomenys yra pagrindas naikinti anksčiau priimtą sprendimą, jei duomenys rodo, kad jis nėra tinkamas. Šiai dienai (nuo 2021-11-01) Statybos įstatymo 27 straipsnio 24 dalyje nustatyta, kad Inspekcija kreipiasi dėl statybos leidimo naikinimo, jei pažeidimai yra kelių institucijų kompetencijos: „Jeigu nustatoma pažeidimų, susijusių su kelių institucijų kompetencija, į teismą kreipiasi Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos“. Skundo nagrinėjimo atveju šios nuostatos nebuvo, todėl vyko stumdymasis tarp institucijų ir nei viena nenorėjo nieko daryti dėl nustatytų pažeidimų, nors jau vyksta Inspekcijos inicijuota civilinė byla dėl statybos leidimo ir užbaigimo dokumentų naikinimo. Visa situacija kelia labai daug abejonių dėl korupcijos rizikų arba yra pavyzdys itin didelės nekompetencijos institucijose. 2020 m. rugsėjo ir spalio mėn. pareiškėjas pateikė skundus Inspekcijai dėl pastato 2 aukšte, pareiškėjo manymu, neteisėtų arba ne pagal statybos leidimą statybų. Pastate 1 aukšte turiu 3 patalpas. Nurodė, kad įtaria, jog be pastato bendraturčių pritarimo vietoje kapitalinio remonto projekto nepagrįstai rengtas paprastojo remonto projektas, o taip pat įtarė, kad yra ir gaisrinės saugos reikalavimų pažeidimai, nes du pastatus skirianti siena yra ugniasienė. Pareiškėjas atvyko į patikrą, bet ji neįvyko ir buvo pasakyta, kad savininkas neįsileido bei vėl vykdys pakartotinę patikrą. Pareiškėjo į pakartotines patikras nekvietė. Su Inspekcijos specialistu į patikras buvo kviesti ir Departamento atstovai. Iš pradžių pareiškėjas gavo Departamento raštą, kad pažeidimų yra, nes nėra gaisrinės saugos dalies prie statybos leidimo, bet jie netirs, nes tiria, kai užbaigtos statybos. Primintina, kad statybos buvo jau užbaigtos teikiant registru centrai dokumentą apie statybų užbaigimą. Departamento darbuotojas paaiškino, jog mato, kad statybos darbai dar vyksta fiziškai, todėl statybos neužbaigtos ir tai ne jų

kompetencija (aiškiai matoma, kad neanalizavo, jog pagal registru centro duomenis statybos jau turėjo būti užbaigtos). Tuomet Inspekcija atsiuntė 2020 m. gruodžio pabaigoje raštą, kad pažeidimų nenustatė. Pareiškėjas prašė teikti patikros ataskaitą, tokios neteikė. Skundė, tuomet jau pateikė. Pamatęs ataskaitą pareiškėjas aiškiai pamatė, kad yra ne vienas pažeidimas, bet jų nemato nei Inspekcija, nei Departamento darbuotojai. Pareiškėjas apskundė Inspekcijos vadovybei, kad atliktų pakartotinę patikrą. Patikra atlikta 2021-02-04 dalyvavo kito Inspekcijos padalinio darbuotojas ir nustatė 3 pažeidimus, dėl kurių Inspekcija pareiškė ieškinį dėl statybos leidimo ir užbaigimo dokumentų naikinimo. Inspekcijos nustatyti pažeidimai 2 patikros metu: architektas apskritai neturėjo kompetencijos rengti tokius dokumentus. Tai patvirtino pareiškėjui papildomai ir Architektų rūmai ir Kultūros paveldo departamentas; negauti privalomi bendraturčių pritarimai; nerengti projektiniai pasiūlymai, nors juos turėjo privalomai rengti.

Dar ir antra Inspekcijos patikra nerado visų pažeidimų ir skundžiau administracinėje byloje su teismo eksperto išvada. I instanciją pareiškėjas laimėjo. Pagal teismo eksperto išvadą darbai nėra paprastas remontas, o yra kapitalinis remontas. Taigi Inspekcija nenustatė dar grubesnio pažeidimo ir vis laukė kada baigsis administracinė byla ir Inspekcija bus įpareigoti papildyti civilinę bylą dar ne vienu statybų pažeidimu. Kils klausimas, o kur Departamento šioje situacijoje. I patikros metu nustatė, kad statybos leidime nėra parengta gaisrinės saugos dalis, bet parašė, kad netirs daugiau, nes statybos neužbaigtos, nors deklaracija apie užbaigimą jau buvo registruota registru centre. II patikros metu Departamento atsiuntė tą patį darbuotoją, todėl jis nieko papildomai ir nematė. Pareiškėjas pateikė skundą Departamentui ir Departamento davė centriniam padaliniiui išnagrinėti ir šis dokumentu, kurio išrašo pareiškėjas prašo (2021-07-29 raštas apie statybų pažeidimus) panaikino ankstesnį Departamento raštą skirtą Inspekcijai ir nustatė ne vieną pažeidimą, bet atsisakė kreiptis į teismą jau vykstančioje civilinėje byloje, kurią iškėlė Inspekcija, bet pažymėjo, kad, jei reikės, teismui paaiškins apie Departamento nustatytus pažeidimus. Taigi tiek Inspekcija, tiek Departamento žino, kad statybos užbaigtos Registru centre įregistruotomis užbaigimo deklaracijomis ir reikia 2 Pastatus kuo greičiau apsaugoti, nes siena nėra paruošta kaip ugniasienė, o durys tarp dviejų pastatų turi būti gaisrinės, bet jų apskritai nėra abiejų patikrų metu. Įdomus faktas, kad architekto, kuris projektavo dokumentus statybos leidimui įmonės darbuotojo žmona yra Inspekcijos darbuotoja dirbanti tame pačiame mieste, kur I patiktos metu Inspekcijos darbuotoja nematė mažiausiai 6 pažeidimų. Kyla klausimas ar tai jau itin didelė nekompetencija ar tai yra korupcija? Dar įdomiau, kad civilinėje byloje atsakovas yra architekto įmonė ir advokatas pokalbyje su klientu kalbasi, kad dokumentus tvarkė architekto įmonės darbuotojas, kuris yra Inspekcijos darbuotojos vyras. Realiai vien nemalonūs sutapimai rodantys labai aukštą korupcijos riziką.

Departamentas 2023-03-09 atsakyme netinkamai teigia, kad 2021-07-29 raštas yra konsultacija, nes tai tėra atsakymas į Inspekcijos tarnybinės pagalbos prašymą, o pareiškėjas gavo kopiją, nes pradėta viskas pagal pareiškėjo skundą. Jau minėta, kad po antros Departamento patikros (2021-02-04) buvo parengtas atsakymas Inspekcijai dėl tarnybinės pagalbos. Bet šis tarnybinės pagalbos atsakymas buvo panaikintas 2021-07-29 Departamento raštu apie statybų pažeidimus. Taigi aiškiai matoma, kad netinkamai Departamento savo atsakymą traktuoja kaip nuomonę pareiškėjui, nors tai yra pripažinimas, kad pirmiau suteikta tarnybinė pagalba Inspekcijai yra netinkama ir tik 3-ią kartą tikrinant atvejį yra nustatyta gaisrinės saugos pažeidimų (b. l. 1-7).

Komisijos posėdyje pareiškėjas palaikė skunde išdėstytą poziciją.

Atsakovas Departamento atsiliepimu į skundą prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškinio, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu visi viešojo administravimo subjektai teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją. Atsižvelgiant į tai, atkreiptinas

dėmesys, kad pareiškėjo 2023-04-11 skunde nurodytos Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės, Dokumentų rengimo taisyklės, Elektroninių dokumentų nuorašų ir išrašų spausdinio rekomendacijos vienareikšmiškai nenumato prievolės (pareigos) valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms, kitiems subjektams, įgaliotiems atlikti viešojo administravimo funkcijas, teikti, šiuo nagrinėjamu atveju, elektroninių dokumentų išrašus. Aukščiau išvardinti teisės aktai numato dokumentų rengimo bendruosius reikalavimus, kas apima dokumentų valdymo organizavimą, rašytinių dokumentų rengimo ypatumus, elektroninių dokumentų išrašų spausdinimo reikalavimus, dokumentų registravimą, dokumento autentiškumo ir (ar) vientisumo patvirtinimo būdus ir kt. Atsižvelgiant į Departamento prievolės ir teisėtus interesus, prireikus pateikti dokumentų kopijas, nuorašus ar išrašus, kiekvienu atveju Departamentas sprendžia individualiai. Pažymėtina, kad Departamento teikiami atsakymai, kurie apima Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės) ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos konsultavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Departamento direktoriaus 2020-01-14 įsakymu Nr. 1-12 (toliau – Aprašas) nuostatas, rengiami vadovaujantis viešojo administravimo principais. VAĮ 3 straipsnio 5 punktas numato viešojo administravimo veikloje vadovautis išsamumo principu, t. y. viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Pažymėtina, kad pareiškėjo 2021-07-09 prašymo turinio apimtyje buvo išreikštas nepasitenkinimas Departamento Panevėžio priešgaisrinės gelbėjimo valdybos pareigūnų darbu nagrinėjant pareiškėjo ankstesnius prašymus, susijusius su administracinės paskirties patalpos, esančios (*duomenys neskelbtini*) formavimu į tris turtinius vienetus, keičiant dviejų turtinių vienetų paskirtį į gyvenamąją statybą, patalpų formavimu į atskirus turtinius vienetus ir patalpų paskirties keitimu, administracinės ir prekybos paskirties pastatuose, esančiuose (*duomenys neskelbtini*) ir pastate, esančiame (*duomenys neskelbtini*) ir vadovaujantis VAĮ, Departamentas pradėjo administracinę procedūrą. Pagal kompetenciją išnagrinėjus pareiškėjo prašyme nurodytas aplinkybes buvo priimtas administracinis sprendimas ir apie priimtą sprendimą Departamento 2021-07-29 raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) informuotas pareiškėjas bei kopija išsiųsta Inspekcijai. Departamento nuomone, Departamento 2021-07-29 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) svarbus visu savo turiniu (dėstomąja dalimi, argumentacija ir išvadomis), išėmus dalį teksto gali būti iškreipta rašto esmė, kuri gali sukelti neigiamas pasekmes tretiesiems asmenims. Pažymėtina, kad pareiškėjas 2023-04-11 skunde nurodo, jog prašomi duomenys bus teikiami teismui, tačiau taip gali būti klaidinamas teismas ir (ar) iš nepilnos informacijos susidaryti klaidingas išvadas priimant sprendimą. Pareiškėjas gavęs Departamento raštą turi teisę savarankiškai nuasmeninti raštą ir pateikti teismui tokia apimtimi, kokia pareiškėjui atrodo reikalinga (b. l. 76-78).

Komisijos posėdyje Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos įgalioti atstovai palaikė atsiliepiamo argumentus ir poziciją.

Skundas tenkintinas iš dalies

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Departamento 2023-03-09 rašto Nr. 9.4-547/2023(9.6E) pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2023-02-20 prašymu kreipėsi į Departamentą prašydamas pateikti 2021-07-29 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau - Raštas) išrašą. Nurodė, kad reikalinga konkreti Rašto dalis, nes: negali būti matomi pareiškėjo asmens duomenys; pareiškėjas nenori, kad būtų atskleista, kad pareiškėjas teikė skundus, todėl būtina nuasmeninti dalis, kurios išduoda, kad nagrinėjama pagal pareiškėjo skundą; reikalinga informacija tik dėl konkrečios dalies (prašyme pacituota), 2021-07-29 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*) išrašas reikalingas dėl šios dalies (ši dalis neparodo, kad pareiškėjas teikė skundą ir tuo pačiu parodo, kokie yra parengto projekto

statybos leidimo trūkumai). Antru prašymu pareiškėjas nurodė, kad iš 2021-07-29 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*) adresatų matoma, kad Raštas buvo skirtas pareiškėjui ir kopija Inspekcijai. 2021-07-29 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra itin svarbus, nes juo Inspekcija informuojama, kad Panevėžio PGV 2021-02-22 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) laikomas negaliojančiu. Tačiau susidarė labai nemaloni situacija, nes Inspekcija niekaip nereagavo į šį Raštą. Todėl pareiškėjas klausė Inspekcijos darbuotojos, kodėl nereaguoja ir ji pareiškėjui žodžiu pranešė, kad negavo šio Rašto (2021-07-29 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*)) iš Departamento. Pareiškėjas prašė pateikti duomenis iš sistemų, kad 2021-07-29 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) buvo išsiųstas Inspekcijai (taip pat gal raštas buvo siųstas per e. pristatymo sistemą ir ten bus duomenys, kad Raštą išsiuntė Inspekcijai) (b. l. 15-16).

Departamentas 2023-03-09 raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) nurodė, kad vadovaujantis Departamento nuostatais bei Departamento konsultavimo tvarkos aprašo nuostatais, Departamentui nesuteikta teisė teikti tokio pobūdžio informaciją, t. y., kad Departamentas teiktų konsultacijų atskiras turinio dalis. Taip pat nurodė, kad duomenų valdymo sistemoje „DVS“ užfiksuota, kad Departamento Raštas buvo išsiųstas Inspekcijai 2021-07-29 laiku 15:17:31. Pakartotinai pridėdamas Departamento 2021-07-29 Raštas su metaduomenimis (b. l. 17-18). Visa tai akcentavo ir Komisijos posėdyje.

Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.

Taisyklių 45 punktu nustatyta, jog atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1. papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2. papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3. papunktis); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4. papunktis).

Taisyklių 47 straipsnyje nustatyta, kad atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.

Bylos duomenimis nustatyta, jog pareiškėjas kreipėsi į Departamentą prašydamas pateikti 2021-07-29 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*) išrašą. Nurodė, kad reikalinga konkreti rašto dalis, nes negali būti matomi pareiškėjo asmens duomenys; pareiškėjas nenori, kad būtų atskleista, kad pareiškėjas teikė skundus, todėl būtina nuasmeninti dalis, kurios išduoda, kad nagrinėjama pagal pareiškėjo skundą; reikalinga informacija tik dėl konkrečios dalies (prašyme pacituota), 2021-07-29 rašto Nr. 9.4-1647 išrašas reikalingas dėl šios dalies (ši dalis neparodo, kad pareiškėjas teikė skundą ir tuo pačiu parodo, kokie yra parengto projekto statybos leidimo trūkumai). Antru prašymu pareiškėjas nurodė, kad iš 2021-07-29 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*) adresatų matoma, kad raštas buvo skirtas pareiškėjui ir kopija Inspekcijai. Šis 2021-07-29 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra itin svarbus, nes juo Inspekcija informuojama, kad Panevėžio PGV 2021-02-22 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) laikomas negaliojančiu. Tačiau susidarė labai nemaloni situacija, nes Inspekcija niekaip nereagavo į šį raštą. Todėl pareiškėjas klausė Inspekcijos darbuotojos, kodėl nereaguoja ir ji pareiškėjui žodžiu pranešė, kad negavo šio Rašto (2021-07-29 rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*)) iš Departamento. Pareiškėjas prašė pateikti duomenis iš sistemų, kad 2021-07-29 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) buvo išsiųstas Inspekcijai (taip pat gal raštas buvo siųstas per e. pristatymo sistemą ir ten bus duomenys, kad Raštą išsiuntė Inspekcijai). Departamentas ginčijamu nurodė, jog vadovaujantis Departamento nuostatais bei Departamento konsultavimo tvarkos aprašo nuostatais, Departamentui nesuteikta teisė teikti tokio pobūdžio informaciją, t. y., kad Departamentas teiktų konsultacijų atskiras

turinio dalis. Taip pat nurodė, kad duomenų valdymo sistemoje „DVS“ užfiksuota, kad Departamento Raštas buvo išsiųstas Inspekcijai 2021-07-29 laiku 15:17:31. Pakartotinai pridedamas Departamento 2021-07-29 raštas su metaduomenimis.

Departamentas yra saistomas gero administravimo principo imperatyvų (šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (žr. Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.)), iš kurių išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. VAI 8 straipsnio 1 dalyje (šiuo atveju VAI 10 straipsnio aktuali redakcija) numatyta, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. VAI 8 straipsnio nuostatų analizė suponuoja išvadą, kad motyvų išdėstymas individualiame administraciniame akte (sprendime) turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. LVAT formuojamoje praktikoje, ne kartą konstatuota, kad individualiame administraciniame akte turėtų būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą (žr., pvz., 2008-06-13 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-952/2008. Publikuota: „Administracinė jurisprudencija“, 2008 m., Nr. 15). LVAT yra pažymėjęs, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijų sprendimą (žr., pvz., 2008-07-25 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1395/2008; 2010-10-14 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1037/2010, 2008-06-12 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-700/2008, 2009-04-02 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-422/2009; 2013-06-13 sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-940/2013). Iš ginčijamo rašto turinio nėra aišku kodėl pareiškėjui nesuteikta jo prašoma informacija, t. y. ginčijamo rašto turinyje nėra nurodomos konkrečios teisės aktų nuostatos (tik abstrakčiai minimi teisės aktai), taip pat nėra motyvuotai bei išsamiai pateikiami argumentai kodėl pareiškėjo prašymas negali būti tenkinamas, todėl iš rašto turinio, pateikiamų argumentų bei išaiškinimų nėra aiški jo esmė. Dėl pareiškėjo antro prašymo taip pat Departamentas nurodė, jog raštas buvo išsiųstas Inspekcijai 2021-07-29 laiku 15:17:31, tačiau jokios informacijos ar dokumentų, patvirtinančių išsiuntimą taip pat neprisidėjo.

Komisijos posėdyje ir savo atsiliepime į skundą Departamentas kiek detaliau motyvuoja atsisakymą tenkinti pareiškėjo prašymą, tačiau tai nekeičia Komisijos nuomonės, jog skundžiamas raštas neatitinka motyvų išdėstymo adekvatumo, aiškumo ir pakankamumo reikalavimų. Pagal administracinių teismų praktiką, administracinio akto priėmimo motyvai pagal VAI privalo būti nurodomi pačiame administraciniame akte. Skundžiamo sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo (šiuo atveju Komisijos) proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto sprendimo teisėtumui (žr., pvz., LVAT 2007-11-05 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-990/2007. Publikuota: „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 3 (13), 2007). Atsižvelgiant į tai, šiame Komisijos sprendime nevertinami Departamento atsiliepimo teiginiai, kurie niekaip neaptarti skundžiamame rašte.

Įvertinus ginčijamo rašto turinį, Komisija daro išvadą, jog skundžiamas Departamento 2023-03-09 raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra neišsamus bei nemotyvuotas, dėl ko yra naikintinas.

Atsižvelgdama į tai kas išdėstyta aukščiau bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminių administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo X. X. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2023-03-09 raštą Nr. (*duomenys neskelbtini*).

Įpareigoti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos pareiškėjo X. X. 2023-02-20 prašymą nagrinėti iš naujo.
Kitoje dalyje pareiškėjo skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Žydrūnas Plytnikas

Komisijos nariai

Remigijus Kalašnykas

Mindaugas Siaurys